

سوالات تستی درس دهم جامعه‌شناسی دوازدهم انسانی - سری پرواز

۱- کدام گزینه در خصوص علم فقه، کاملاً درست است؟

① با تبیین مسائل اجتماعی و تعیین ویژگی‌های جامعه‌ی مطلوب آرمانی، راه برون‌رفت از وضعیت موجود به وضعیت مطلوب را تجویز می‌کند.

② بدون توصیف و تبیین مسائل اجتماعی، راه‌های برون‌رفت از وضعیت مطلوب را تجویز می‌کند.

③ ویژگی‌های جامعه‌ی مطلوب آرمانی را مشخص نمی‌کند اما راه‌هایی بای برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب تجویز می‌کند.

④ با توصیف و تبیین مسائل اجتماعی، به جامعه‌ی اسلامی کمک می‌کند تا رفتارها و هنجارهای اجتماعی را ارزیابی و نقد نماید و درباره‌ی آن‌ها داوری کند.

۲- به ترتیب کدام یک ویژگی علوم اجتماعی جهان اسلام نیست و کدام یک کارکرد علوم اجتماعی جهان اسلام است؟

① تبیین‌های علمی جهان اسلام به شناخت تجربی محدود نمی‌شود و از منابع عقلانی و وحیانی نیز استفاده می‌کند- راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را شناسایی می‌کند.

② تبیین‌های علمی جهان اسلام به شناخت تجربی محدود نمی‌شود و از منابع عقلانی و وحیانی نیز استفاده می‌کند- درباره‌ی ارزش‌ها، هنجارها و آرمان‌های فرهنگ‌های مختلف می‌تواند داوری کند.

③ توان تبیین و شناخت علل شکل‌گیری و پیدایش پدیده‌های اجتماعی را دارد- از منابع و ابزارهای تجربی برای توصیف و تبیین مسائل اجتماعی استفاده می‌کند.

④ توان تبیین و شناخت علل شکل‌گیری و پیدایش پدیده‌های اجتماعی را دارد- قدرت فهم، تفسیر و توصیف پدیده‌های اجتماعی را دارد.

۳- در ارتباط با اندیشمندان، نظریات و روش آنها، پاسخ درست کدام است؟
 - کدام یک در رابطه با جامعه‌شناسی ماکس وبر و تفکرات او درست نیست؟
 - چه کسی به پژوهش‌های زبان شناختی و نقد سکولاریسم می‌پرداخت؟
 - فابی «جامعه‌ای را که از علوم عقلی بی‌بهره‌اند» چه نامیده است؟
 - این نظر از چه کسی است؟ «اگر حکومت‌گران ما بگذارند سرمایه، پرسودترین راه خود را دنبال کند، استعداد و تلاش به پاداش طبیعی خود برسد و بلاهت نیز مجازات طبیعی خود ببیند، پیشرفت کشور را به بهترین وجه تأمین خواهد کرد.»

۱) علم را محدود به علم تجربی می‌دانست - علامه طباطبایی - ضالّه - مالتوس
 ۲) فقط به توصیف آرمان‌ها و ارزش‌های اجتماعی می‌پردازد - ابوعلی مسکویه - جاهله - ریکاردو
 ۳) جامعه‌شناس می‌تواند به نقد و اصلاح آرا و ارزش‌ها و عقاید یک حزب سیاسی بپردازد - طه عبدالرحمن - جاهله - ریکاردو
 ۴) پدیده‌های معنادار را نمی‌توان همانند پدیده‌های طبیعی از طریق حواس مطالعه کرد - طه عبدالرحمن - فاسقه - مارکس
 ۴- چهار حیطة اصلی و کاربرد علم فقه در چهارچوب علوم اجتماعی جهان اسلام، در کدام گزینه ذکر شده است؟

۱) طرح احکام و قواعد چگونگی رفتار اجتماعی مسلمانان و جامعه اسلامی - نقد و ارزیابی و همچنین داوری رفتارها و هنجارهای اجتماعی - مشخص کردن ویژگی‌های جامعه مطلوب و آرمانی - تجویز راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب
 ۲) توصیف و تبیین مسائل اجتماعی - نقد و ارزیابی و همچنین داوری رفتارها و هنجارهای اجتماعی - مشخص کردن ویژگی‌های جامعه مطلوب و آرمانی - ایجاد جریان‌های فکری و اجتماعی با توجه به تعریف دانش علمی از منظر اسلام
 ۳) نقد و ارزیابی و همچنین داوری رفتارها و هنجارهای اجتماعی - طرح احکام و قواعد چگونگی رفتار اجتماعی مسلمانان و جامعه اسلامی - مشخص کردن ویژگی‌های جامعه مطلوب و آرمانی - ایجاد جریان‌های فکری و اجتماعی با توجه به تعریف دانش علمی از منظر اسلام
 ۴) ایجاد جریان‌های فکری و اجتماعی با توجه به تعریف دانش علمی از منظر اسلام - تجویز راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب - توصیف و تبیین مسائل اجتماعی - طرح احکام و قواعد چگونگی رفتار اجتماعی مسلمانان و جامعه اسلامی

۵- هریک از دیدگاه‌های زیر، مربوط به کدام شخصیت است؟

- مشروطه را به معنای مشروط کردن حاکمان در چارچوب مقررات عادلانه مجلس می‌دانست.
- اگر سرمایه پرسودترین مسیر خود را طی نماید، پیشرفت کشور به بهترین شکل محقق می‌گردد.
- نوانخانه‌ها و فیلسوفان مدافع آن‌ها را به سخره گرفت.
- در صورت نقد و داوری ارزش‌ها، جامعه‌شناسی از دایره علم بیرون رفته است.

۱) میرزایی نائینی - مالتوس - ریکاردو - مارکس

۲) میرزای شیرازی - ریکاردو - ماکس وبر - دیکنز

۳) میرزای نائینی - ریکاردو - دیکنز - ماکس وبر

۴) میرزای قمی - ریکاردو - مالتوس - ماکس وبر

۶- درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر را در ارتباط با انقلاب مشروطه مشخص کنید.

- میرزای نائینی و سیدجمال‌الدین اسدآبادی با توجه به واقعیت‌های اجتماعی ایران و با استفاده از فقه اسلامی، آن را تبیین کردند.

- از آن جهت که ساختار سیاسی جامعه را اصلاح می‌کرد، نام یک انقلاب اجتماعی گرفت.

- براساس نظریه میرزای نائینی، بهترین نظام ممکن در شرایط موجود آن روزگار بود.

۱) نادرست - درست - درست - نادرست

۲) درست - نادرست - درست - درست

۳) نادرست - نادرست - درست - درست

۴) نادرست - درست - درست - درست

۷- به ترتیب کدام یک از اندیشمندان، «از دو سطح عقل نظری و عقل عملی سخن می‌گفت»، «برای نظام لیبرال دموکراسی، جایگزین بهتر و مناسب‌تری را قابل تصور نمی‌دانست»، «افزایش دستمزد کارگران و رفاه آنان را موجب افزایش تولید نسل آنها و پیدایش مشکلات بعدی می‌دانست» و «معتقد بودند بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از زندگی بشر رخت می‌بندد»؟

۱) ابن‌خلدون - فوکویاما - مارکس - اگوست کنت

۲) ارسطو - دورکیم - ریکاردو - فوکویاما

۳) علامه طباطبایی - فوکویاما - ریکاردو - اگوست کنت

۴) علامه طباطبایی - مارکس - مالتوس - ماکس وبر

۸- کدام نظریه‌ها از مهم‌ترین نوآوری‌های طه عبدالرحمن اندیشمند مسلمان معاصر است؟

① نوگرایی اسلامی، کنش دینی، مقاومت

② کنش دنی، عرفان و معنویت، اخلاق

③ مقاومت، تصوف، عرفان

④ نوگرایی اسلامی، فلسفه، تعمیق ایمان دینی

۹- طه عبدالرحمن می‌گوید: «شخصیت من از عوامل چندی متأثر است. از یک سو از میراث اسلامی

چون..... بهره برده‌ام و از طرف دیگر تمام تلاش خود را مصرف آشنایی با کرده‌ام.»

① فقه، اندیشه اسلامی، عرفان - فرهنگ اسلام معاصر

② کلام، فلسفه، تصوف، اصل فقه - فرهنگ غرب

③ علوم اجتماعی اسلامی، تصوف، فلسفه - معنویت اسلامی

④ کلام، جامعه‌شناسی، تاریخ اسلامی - عرفان

۱۰- علوم اجتماعی متفکران مسلمان، چه ویژگی‌هایی دارد؟

① از سطوح مختلف عقل استفاده می‌کنند و تبیین را به تبیین تجربی محدود می‌دانند و از

ظرفیت جهان مشمول عقل نظری و عقل عملی و وحی کمک می‌گیرند.

② برای داوری درباره‌ی ارزش‌ها، از ظرفیت عقل نظری و عملی و وحی بهره می‌برند و تبیین و

تفسیر و تجویز استدلال‌های ویژه‌ی خود را دارند و در هر سه سطح، پژوهشگران اجتماعی به

دنبال کشف واقعیت‌ها و حقایق است.

③ از ظرفیت جهان مشمول عقل نظری و عقل عملی و وحی برای داوری ارزش‌ها کمک

می‌گیرند و تفسیر را نوعی تبیین و استدلال عقلی نمی‌دانند.

④ تفسیر و تبیین را در تقابل باهم می‌بینند و در همه‌ی سطوح، پژوهشگر اجتماعی به دنبال

کشف واقعیت‌ها و حقایق است.

۱۱- کدام گزینه، به ترتیب در رابطه با «عقل تجربی»، «ویژگی‌های علم فقه» و «رویکرد مسکویه»، درست است؟

۱) در سخن گفتن با دیگری، از زبان خود برای ترغیب او به انجام کاری که ما می‌پسندیم، استفاده می‌کنیم - در مواجهه با شیوه‌های زندگی، نظام‌های اجتماعی و به ویژه قدرت‌های اجتماعی موجود فعال بوده است - تفهمی، تبیینی

۲) برای داوری درباره‌ی ارزش‌ها و مناسبات انسان‌ها به کار می‌رود - دو انقلاب اجتماعی در یک قرن را در جامعه‌ی ایران شکل داد - تبیینی

۳) دانشمندان برای کسب دانش درباره‌ی پدیده‌های طبیعی و مادی از این عقل استفاده می‌کنند - یکی از مهم‌ترین شاخه‌های علوم اجتماعی مسلمانان است - تبیینی

۴) همواره به آزمون‌های حسی و روش‌های تجربی پایبند است - راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را تجویز می‌کند - تفهمی، تبیینی

۱۲- به ترتیب کدام گزینه در ارتباط «کارکردهای علوم اجتماعی جهان اسلام» و «انواع جوامع فارابی»، به ترتیب درست و نادرست است؟

۱) توان تبیین و شناخت علل شکل‌گیری و پیدایش پدیده‌های اجتماعی را دارد - علم در جامعه‌ی آرمانی فارابی به علم تجربی محدود نمی‌شود و علوم عقلانی و وحیانی را نیز دربر می‌گیرد.

۲) با داده‌های حسی، تجربی پیرامون خود تعامل فعال دارد و همه‌ی عرصه‌های علمی را تحلیل و تفسیر می‌کند - در جوامع جاهله، علم ابزاری می‌تواند وجود داشته باشد اما علمی که ارزش‌ها، آرمان‌ها و حقیقت زندگی سخن بگوید وجود ندارد.

۳) با توصیف و تبیین وضعیت موجود، راه‌های برون‌رفت از وضع موجود را به سوی جامعه‌ی مطلوب شناسایی می‌کند - در مدینه‌ی ضالّه، نظرات علمی پذیرفته شده در مدینه‌ی فاضله هم تحریف می‌گردند و مردم با آن که حقیقت و عدالت را می‌شناسند یا امکان شناخت آن را دارند، براساس آن عمل نمی‌کنند.

۴) اعتبار روشنگرانه‌ی خود را از کنش‌های عاملان می‌گیرد و به گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ خود می‌پردازد - مدینه فاسقه جامعه‌ای است که در اثر انحراف عملی از مدینه‌ی فاضله به وجود می‌آید که در آن عملی که از ارزش‌ها، آرمان‌ها و حقیقت زندگی سخن بگوید، وجود ندارد.

۱۳- کدام گزینه به ترتیب به سوال‌های زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

-ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام در مقایسه با علوم اجتماعی جهان متجدد، کدام است؟

-تأکید میرزای نائینی بر چه بود؟

-عقل در معنای عام به چه معناست؟

مردم چگونه می‌توانند در تحقق بخشیدن به نظام مطلوب در عصر غیبت مشارکت کنند؟

① برای داوری درباره‌ی ارزش‌ها به معیار جهان مشمولی که فراتر از محصولات اجتماعی و

تاریخی انسان‌ها باشد، دسترسی ندارد- عمل مردم در چارچوب مقررات عادلانه‌ی مجلس-

هرگونه تلاش ذهنی و فکری را شامل می‌شود- مجلس شورای اسلامی و مجلس خبرگان

② تبیین‌های علمی جهان اسلام به شناخت تجربی محدود نمی‌شود و از منابع عقلانی و وحیانی

نیز استفاده می‌کند- حمایت مردم از تشکیل مجلس در نظام مشروطه- هم عالمان در دانش

علمی از آن استفاده می‌کنند و هم عموم مردم را دانش عمومی از آن بهره می‌برند- مجلس

شورای اسلامی و مجلس خبرگان

③ علوم اجتماعی جهان اسلامی متناسب با معنای علم در جهان اسلامی است- نظام مشروطه

بهترین نظام ممکن در شرایط موجود آن روزگار است- هرگونه تلاش ذهنی و فکری را شامل

می‌شود- مشارکت نمایندگان مردم و شناسایی رهبر جامعه براساس معیارهای اسلامی

④ درباره‌ی وضعیت مطلوب و آرمانی جامعه‌ی اسلامی و هم‌چنین جامعه‌ی جهانی نیز داوری

خواهد کرد- حمایت مردم از تشکیل مجلس در نظام مشروطه- هم عالمان در دانش علمی از

آن استفاده می‌کنند و هم عموم مردم در دانش عمومی از آن بهره می‌برند- با کمک مجلس

شورا، ویژگی دوم نظام اسلامی را محقق می‌کنند.

WWW.20SHOO.IR

۱۴- هر عبارت به ترتیب، به دیدگاه کدام متفکر و اندیشمند اجتماعی اشاره می‌کند؟
- روش او در علوم مشابه روشی است که چهارصد سال بعد، کنت در جامعه‌شناسی تبیینی به کار گرفت.

- از نخستین اندیشمندانی است که درباره‌ی لزوم قانون اساسی در دولت اسلامی سخن گفته است.
- علوم اجتماعی را زیر مجموعه‌ی علوم انسانی می‌دانست و آن را مقابل علمی قرار می‌دهد که موضوع آن‌ها مستقل از اراده‌ی انسان‌ها وجود دارد.
- معتقد بودند که مردم ایران می‌توانند با مشارکت و حضور فعال خود، جامعه‌ای را ایجاد کنند که هر دو ویژگی جامعه‌ی مطلوب را داشته باشد.

۱) فارابی - ابن خلدون - میرزای نائینی - امام خمینی (ره)

۲) ابن خلدون - میرزای نائینی - فارابی - میرزای نائینی

۳) میرزای نائینی - ابن خلدون - فارابی - امام خمینی (ره)

۴) ابن خلدون - میرزای نائینی - فارابی - امام خمینی (ره)

۱۵- به ترتیب هر عبارت نتیجه‌ی چیست؟

- تبیین نظام مشروطه توسط میرزای نائینی

- شناسایی بدی ظلم و خوبی عدالت

- در علوم اجتماعی جهان اسلام، تفسیر و تبیین در تقابل باهم قرار نمی‌گیرد.

- ارزیابی انتقادی فرهنگ جامعه‌ی هند توسط ابوریحان بیرونی

۱) نقش مهم فقه شیعه در تبیین نوع رابطه‌ی مردم - عقل خاص - هر تفسیری، نوعی تبیین به

شمار می‌آید - روش تجربی و تفهیمی

۲) توجه به واقعیت‌های اجتماعی ایران و استفاده از فقه در آغاز قرن بیستم - عقل عملی -

تفسیر، نوعی تبیین و استدلال عقلانی است - روش عقلی

۳) توجه به واقعیت‌های اجتماعی ایران و استفاده از فقه در آغاز قرن بیستم - عقل خاص -

استفاده از سطوح مختلف عقل - روش تجربی و تفهیمی

۴) توجه به شرایط اجتماعی پایان قرن بیستم و استفاده از علم فقه - عقل عملی - تفسیر، نوعی

تبیین و استدلال عقلانی است - روش عقلی

۱۶- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب نشانگر کدام مفهوم است؟

- برای فهم کنش انسان‌ها، گفتار و متن به کار می‌رود.

- شناسایی ارزش‌هایی مانند عفت، شجاعت، حکمت، و عدالت

- در تولید دانش علمی درباره‌ی محیط فرهنگی و اجتماعی نقش محوری دارد ولی همه‌ی عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان نمی‌دهد.

- درباره‌ی سبک زندگی کنشگران و نحوه‌ی رفتار و هنجارهای آن‌ها سخن می‌گوید و باید‌ها و نبایدهایی برای زندگی اجتماعی تجویز می‌کند.

۱) عقل عام - عقل نظری - عقلانیت - علوم اجتماعی

۲) عقل عام - عقل خاص - عقلانیت جهان اسلام - علم مدنی

۳) عقل تفسیری - عقل عملی - عقلانیت جهان اسلام - علم مدنی

۴) عقل عام - عقل نظری - عقلانیت - علم مدنی

۱۷- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

الف) فقه اسلامی با به رسمیت شناختن تفاوت‌های قومی، نژادی، زبانی و فقهی، این تفاوت‌ها را با فرصتی برای شکل‌گیری امت اسلامی تبدیل کرد.

ب) عقلانیت در جهان اسلام با وجود تعامل با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود، ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه‌ی خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان نمی‌گیرد.

ج) شناسایی خوبی عدالت و بدی ظلم، شکل‌گیری علومی مانند فلسفه، ریاضیات و طبیعیات با کمک عقل نظری صورت می‌پذیرد.

د) در جوامع فاسقه، علوم ابزاری می‌تواند وجود داشته باشد اما علمی که از ارزش‌ها، آرمان‌ها و حقیقت زندگی سخن بگوید، وجود ندارد.

۱) غ - غ - ص - ص

۲) ص - ص - غ - غ

۳) غ - ص - ص - غ

۴) ص - غ - غ - ص

- ۱۸- هریک از عبارت‌های زیر، به ترتیب متعلق به کدام جریان فکری است؟
- هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است.
 - تفسیر در تقابل با تبیین نیست، بلکه هر تفسیری خود نوعی تبیین به شمار می‌آید.
 - مردم ایران می‌توانند با مشارکت و حضور فعال خود، جامعه‌ای ایجاد کنند که هر دو ویژگی جامعه‌ی مطلوب را داشته باشد.
 - رویکرد تقلیدی به فرهنگ غرب و هویت‌های کاذبی که از این طریق ساخته می‌شود، مورد انتقاد واقع شده است.

- ۱) شرق‌شناسان - اندیشمندان رویکرد تفسیری - نظریه‌ی مشروطه - اندیشمندان مسلمان
- ۲) ناسیونالیسم - اندیشمندان رویکرد تبیینی - نظریه‌ی امام خمینی (ره) - متفکران ایرانی
- ۳) مستشرقان - اندیشمندان اجتماعی مسلمان - نظریه‌ی امام خمینی (ره) - متفکران ایرانی
- ۴) منوالفکران - اندیشمندان رویکرد انتقادی - نظریه‌ی میرزای نائینی - فقه اسلامی

- ۱۹- هر یک از موارد زیر، به ترتیب به کدام قسمت جدول مقابل مربوط است؟

- شناخت بایدها
- شناخت هستی‌های طبیعی
- شناخت احکام متافیزیکی

۱) ب - ج - الف

۲) ب - الف - ج

۳) الف - ج - ب

۴) الف - ب - ج

۲۰- کدام گزینه در ارتباط با مقایسه علوم اجتماعی جهان متجدد و علوم اجتماعی جهان اسلام صحیح نیست؟

- ۱) جامعه‌شناسی انتقادی، از عقل انتقادی برای تجویز و انتقاد استفاده می‌کند- در علوم اجتماعی جهان اسلام متفکران مسلمان به دنبال تبیین و تفسیر می‌باشند
- ۲) جامعه‌شناسی تفسیری از عقل تفسیری برای پدیده‌ها استفاده می‌کند- علوم اجتماعی جهان اسلام تفسیر و تبیین را در تقابل باهم نمی‌بیند.
- ۳) جامعه‌شناسی مدرن با رویکرد انتقادی از عقل انتقادی و تجویزی استفاده می‌کند- علوم اجتماعی جهان اسلام از ظرفیت جهان مشمول عقل نظری و عقل عملی برای داوری ارزش‌ها کمک نمی‌گیرد
- ۴) جامعه‌شناسی تبیینی از عقل ابزاری برای تبیین پدیده‌ها استفاده می‌کند- علوم اجتماعی جهان اسلام از سطوح مختلف عقل استفاده می‌کند و تبیین را به تبیین تجربی محدود نمی‌داند.

۲۱- در ارتباط با فقه اسلامی، کدام مورد نادرست است؟

- ۱) فقه، مسائل اجتماعی را توصیف یا تبیین نمی‌کند اما درباره چگونگی رفتار اجتماعی مسلمانان احکام و قواعدی را مطرح می‌کند.
- ۲) فقه اسلامی بابه رسمیت شناختن تفاوت‌های قومی، نژادی، زبانی و فقهی این تفاوت‌ها را به فرصتی برای همانندسازی هویتی تبدیل کرد.
- ۳) مدارای اجتماعی، دفاع از مرزهای اسلامی و تحقق عدالت از جمله آرمان‌های اجتماعی هستند که فقه اسلامی عهده‌دار بیان آنهاست.
- ۴) نه تنها ویژگی‌های جامعه مطلوب را مشخص می‌کند، بلکه راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را تجویز می‌کند.

۲۲- علوم اجتماعی متفکران مسلمان، چع ویژگی‌هایی دارد؟

۱) برای داوری درباره ارزش‌ها، از ظرفیت عقل نظری و علمی و وحی می‌برند و تبیین، تفسیر و تجویز استدلال‌های ویژه خود را دارند و در هر سه سطح، پژوهشگر اجتماعی به دنبال کشف واقعیت‌ها و حقایق است.

۲) از سطوح مختلف عقل استفاده می‌کنند و تبیین را به تجربی محدود می‌دانند و از ظرفیت جهان مشمول عقل نظری و عقل عملی و وحی کمک می‌گیرند

۳) از ظرفیت جهان مشمول عقل نظری و عقل عملی و وحی برای داوری ارزش‌ها کمک می‌گیرند و تفسیر را نوعی تبیین و استدلال عقلی نمی‌دانند.

۴) تفسیر و تبیین را در تقابل باهم می‌بینند و همه سطوح، پژوهشگر اجتماعی به دنبال کشف واقعیت‌ها و حقایق است.

۲۳- کدام مورد، به ترتیب درخصوص آثار و روش «میرزای نائینی»، «ابوریحان بیرونی» و «ابوعلی مسکویه» درست است؟

۱) تبیین نظام مشروطه با استفاده از فقه و توجه به واقعیت‌های اجتماعی ایران و تألیف کتاب «تنبيه الامه و تنزيه المله» - نگارش «تحقق ماللهند» با روش تجربی و تفهیمی - تألیف کتاب «تجارب الامم» با نگاه تبیینی

۲) تقسیم جوامع با توجه به جوامع زمان خود و جوامع گذشته و تألیف کتاب «منیه المرید» - به کارگیری روش تبیینی در نگارش «تجارب الامم» - با توصیف فرهنگ جامعه هند و با استفاده از روش عقلی و نگارش «تحقق ماللهند»

۳) طرح مسئله ولایت فقیه با توجه به شرایط اجتماعی قرن بیستم و تألیف کتاب «امالی» - استفاده از روش انتقادی در «تحقق ماللهند» - رویکرد تجربی به تفهیمی در نگارش شتذ هشت جلدی خود به نام «منیه المرید»

۴) تبیین نظام مشروطه با توجه به شرایط اجتماعی و تاریخی جوامع و تألیف کتاب «تنبيه الامه و تنزيه المله» - تألیف کتاب «تجارب الامم» با استفاده از روش عقلی - رویکرد تبیینی در نگارش «تحقق ماللهند»

۲۴- پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب، کدام است؟

-چه کسی بر حمایت مردم از تشکیل مجلس در نظام مشروطه تأکید می‌کرد؟

-در کدام یک از روش‌های جامعه‌شناسی، محقق به دنبال پرده برداشتن از معنایی است که در کنش‌ها مہفته‌اند.

-چه چیزی، قواعد اقتصادی را با قواعد سیاسی هماهنگ می‌کند؟

① امام خمینی (ره) - موردی - نهاد اجتماعی

② شیخ فضل‌الله نوری - کمی - جهان اجتماعی

③ میرزای نائینی - قوم‌نگاری - ساختار اجتماعی

④ سید جمال‌الدین اسدآبادی - مشارکتی - نظام اجتماعی

۲۵- اعتقاد مطرح شده، به ترتیب متعلق به کدام شخصیت با جریان است؟

-محدود دانستن هویت فرهنگی جوامع اسلامی به هویت سکولار و دنیوی

-لزوم قانون اساسی در دولت اسلامی

-یاری رساندن عقل عملی به انسان در انجام عمل

-نظریه‌ی تجدد اسلامی

① شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی - امام خمینی (ره) - فارابی - طه عبدالرحمن

② مستشرقان - میرزای نائینی - علامه طباطبایی - طه عبدالرحمن

③ منورالفکران غرب‌گرا - میرزای نائینی - فارابی - محمدعابد الجباری

④ تاریخ‌نگاران غربی - امام خمینی (ره) - علامه طباطبایی - محمدعابد الجباری

۲۶- در ارتباط با معنای عام عقل، به سؤالات زیر پاسخ دهید:

-جامعه‌شناسی تبیینی از عقل ابزاری به چه منظور استفاده می‌کند؟

-جامعه‌شناسی تفسیری به چه منظور از عقل تفسیری بهره می‌برد؟

-جامعه‌شناسی انتقادی چه چیزی را در عقل انتقادی جست‌وجو می‌کند؟

-جامعه‌شناسی تفسیری برای منظور خود به چه چیزی بسنده است؟

① تولید دانش تبیینی - فهم دیگران و ارتباط با آنان - ظرفیت و توان داوری ارزشی - مطالعه‌ی

تحولات اجتماعی و پیامدهای آن

② تولید دانش تبیینی - تفسیر کنش‌های معنادار - فراتر رفتن از عقل ابزاری و تفسیری -

توصیف هنجارها و ارزش‌های اجتماعی

③ پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی - فهم دیگران و ارتباط با آنان - ظرفیت و توان

داوری ارزشی - توصیف هنجارها و ارزش‌های اجتماعی

④ پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی - تفسیر کنش‌های معنادار - فراتر رفتن از عقل

ابزاری و تفسیری - مطالعه‌ی تحولات اجتماعی و پیامدهای آن

۲۷- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با «عقل انتقادی» و «سیاست هویت» نادرست و درست است؟

① برای ارزیابی و داوری نسبت به مناسبات و ارتباطات انسانی به کار می‌رود - به معنای

پذیرش ارزش‌ها و سبک زندگی یک گروه توسط سایر گروه‌های جامعه بود، به گونه‌ای که

همه‌ی گروه‌ها همسان شوند.

② برای فهم دیگران و ارتباط با آنان یا معنا بخشی و انسجام بخشی به زندگی اجتماعی از عقل

انتقادی کمک گرفته می‌شود - در دوره‌ی مدرن همه‌ی آن‌چه در دوره‌ی پسامدرن پدید آمده

بود، مورد نقد قرار گرفت و به جای آن مدل همانندسازی مورد تأکید قرار گرفت.

③ به توصیف ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی بسنده می‌کند - متعلق به دوره‌ی پسامدرن است و

هویت‌ها موضوعی برای نزاع و درگیری می‌شوند.

④ وضعیت ارزش‌های عدالت و آزادی را در روابط انسانی ارزیابی می‌کند - برخی از پیدایش

آن به باز شدن جعبه‌ی پاندورا یا می‌کنند که امکان تشخیص و تمیز بدی‌ها و خوبی‌ها از

یک دیگر امکان‌پذیر نبود.

۲۸- به ترتیب هریک از عبارت‌های زیر به کدام مورد مرتبط است؟

-شناسایی قانون جاذبه‌ی زمین در فیزیک

-عامل شکل‌گیری جوامع از نظر ابن‌خلدون

-پذیرش تفسیر به عنوان نوعی تبیین و استدلال عقلانی

-علن اجتماعی در دیدگاه فارابی

۱) عقل خاص - عصیبت - جامعه‌شناسی مدرن - علم مدنی

۲) عقل تفسیری - عدالت - علوم اجتماعی انتقادی - علم عمران

۳) عقل ابزاری - عقلانیت - جامعه‌شناسی تفسیری - علم مدنی

۴) عقل نظری - عصیبت - علوم اجتماعی جهان اسلام - زیر مجموعه‌ی علوم انسانی

۲۹- هر عبارت به ترتیب، به کدام نوع عقل یا علم اشاره دارد؟

-علوم انسانی را ایجاد می‌کند.

-درباره‌ی هنجارها، ارزش‌ها و آرمان‌های جوامع مختلف داوری علمی می‌کند و رویکرد انتقادی به

جامعه‌ی خود و دیگر جوامع دارد.

-ارزیابی وضعیت حقوق انسانی و آزادی در مناسبات و روابط انسانی

-درباره‌ی حقیقت انسان و آغاز و انجام او سخن می‌گویند.

۱) عقل عملی - علم عمران - عقل تجویزی - علم نافع

۲) عقل تفسیری - علم مدنی - عقل ابزاری - علوم اجتماعی جهان اسلام

۳) عقل عملی - علم مدنی - عقل انتقادی - نافع‌ترین علوم

۴) دانش تبیینی - علم نافع - عقل تفسیری - علم فقه

۳۰- هر عبارت به ترتیب نشانه‌ی کدام موضوع و ویژگی کدام مفهوم است؟

-درباره‌ی ارزش، هنجارها و آرمان‌های فرهنگ‌های مختلف می‌تواند داوری کند.

-پدیده‌هایی را ایجاد می‌کند که در علوم اجتماعی بررسی می‌شود.

-نقش مهمی در تعیین نوع رابطه‌ی مردم با قدرت‌های داخلی و خارجی داشته باشد.

۱) رویکرد انتقادی - اعتباریات - علوم اجتماعی

۲) کارکرد علوم اجتماعی در جهان اسلام - عقل عملی - علم فقه

۳) رویکرد تفسیری - عقل ابزاری - علوم اجتماعی

۴) کارکرد علوم اجتماعی اسلامی - اعتباریات - علم فقه

۳۱- به ترتیب هر عبارت با کدام قسمت جدول مرتبط است؟

- هر تفسیری را نوعی تبیین به شمار می آورند، زیرا تفسیر را هم نیازمند استدلال می دانند.
- علوم اجتماعی را شبیه علوم طبیعی می دانند و تفسیر را در تقابل با تبیین می دانند.
- از ظرفیت جان مشمول عقل نظری، عقل عملی و وحی برای داوری ارزش ها استفاده می کند.
- دانش علمی را به دانش حسی و تجربی محدود می کنند و علوم اجتماعی آنان از نوع تبیینی است.

۱) ج- ب- د- الف

۲) ب- د- الف- ج

۳) ج- الف- ب- د

۴) الف- د- ج- ب

۳۲- کدام گزینه به ترتیب جدول زیر را کامل می کند؟

- ۱) قانون جاذبه‌ی زمین در فیزیک با کمک این نوع عقل شناخته می شوند- واقعیت های را که مستقل از آگاهی و اراده‌ی انسان وجود ندارد، شناسایی می کند.
- ۲) علوم انسانی و اجتماعی را پدید می آورند- خوبی عدالت و بدی ظلم را شناسایی می کند.
- ۳) علمی مانند فلسفه ریاضیات و طبیعیات را پدید می آورد- واقعیت هایی را که مستقل از آگاهی و اراده‌ی انسان وجود دارند، شناسایی می کند.
- ۴) هرگز جامعه‌ای بدون تأمین میزانی از عفت، شجاعت، حکمت و عدالت روی سعادت دنیوی و اخروی را نخواهید دید- در طبیعت و جامعه هیچ رخدادی، خودبه خودی و بدون علت رخ نمی دهد.

۳۳- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط «معنای عقلانیت در جهان اسلام» درست است، ولی در رابطه با «رویکرد انتقادی در علوم اجتماعی جهان متجدد» درست نیست؟

① عقلانیت در جهان اسلام با وجود تعامل با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود، ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه‌ی خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان می‌گیرد- با یکسان دانستن پدیده‌های تکوینی، علوم اجتماعی را شبیه علوم طبیعی می‌دانند.

② عقلانیت جهان اسلام صرفاً در تولید دانش ابزاری نسبت به محیط فرهنگی و اجتماعی نقش محوری دارد- از عقل ابزاری عقل تفسیری عبور می‌کند و دنبال عقلانیت دیگری می‌گردد که ظرفیت و توان داشته باشد.

③ همه‌ی عرصه‌های را به تنهایی سامان نمی‌دهد، بخشی از آن را به کمک حس و تجربه زیسته و بخشی دیگر را با استفاده از وحی سامان می‌بخشد- برای داوری درباره‌ی ارزش‌ها به معیار جهان مشمولی دست می‌یابد که فراتر از محصولات اجتماعی و تاریخی انسان‌هاست.

④ عاملان با استفاده از این عقلانیت به گونه‌ای مستقل به تبیین و توصیف فرهنگ و تاریخ خود می‌پردازند- از نظر دیدگاه انتقادی تبیین- تفسیر و تجویز، استدلال‌های ویژه‌ی خود را دارند و در هر سه سطح پژوهشگر اجتماعی به دنبال کشف واقعیت‌ها و حقایق است.

۳۴- کدام گزینه در ارتباط با «تعامل علوم اجتماعی جهان اسلام با علوم اجتماعی جهان متجدد» و «اعتباریات» به ترتیب درست و نادرست است؟

① عقلانیت در جهان اسلام با وجود تعامل با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود، ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه‌ی خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان می‌گیرد- با یکسان دانستن پدیده‌های تکوینی، علوم اجتماعی را شبیه علوم طبیعی می‌دانند.

② عقلانیت جهان اسلام صرفاً در تولید دانش ابزاری نسبت به محیط فرهنگ و اجتماعی نقش محوری دارد- از عقل ابزاری و عقل تفسیری عبور می‌کند و به دنبال عقلانیت دیگری می‌گردد که ظرفیت و توان تجویز داشته باشد.

③ همه‌ی عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان نمی‌دهد، بخشی از آن را به کمک حس و تجربه زیسته و بخشی دیگر را با استفاده از وحی سامان می‌بخشد- برای داوری درباره‌ی ارزش‌ها به معیار جهان مشمولی دست می‌یابد که فراتر از محصولات اجتماعی و تاریخی انسان‌هاست.

④ عاملان با استفاده از این عقلانیت به گونه‌ای مستقل به تبیین و توصیف فرهنگ و تاریخ خود می‌پردازند- از نظر دیدگاه انتقادی تبیین، تفسیر و تجویز، استدلال‌های ویژه‌ی خود را دارند و در هر سه سطح پژوهشگر اجتماعی به دنبال کشف واقعیت‌ها و حقایق است.

۳۵- به ترتیب هر عبارت به کدام مفهوم یا موضوع اشاره دارد؟

-عاملان با استفاده از آن به گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ و تاریخ مربوط به خود می‌پردازند.
-برای دآوری دربارهی ارزش‌ها به معیار جهان مشمولی که فراتر از محصولات اجتماعی و تاریخی انسان‌ها باشد، دسترسی ندارد.
-همواره نقش مهمی در تعیین نوع رابطه‌ی مردم با قدرت‌های داخلی و خارجی در ایران داشته است.

-قوه‌ای است که انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد.

۱) عقلانیت جهان اسلام - رویکرد انتقادی - علم فقه - عقل خاص

۲) عقلانیت خاص - رویکرد تبیینی - علوم اجتماعی - عقل عام

۳) عقلانیت جهان اسلام - رویکرد تفسیری - علم فقه - عقل خاص

۴) عقلانیت ذاتی - رویکرد انتقادی - علوم اجتماعی - عقل عام

۳۶- به ترتیب «اشتراک انقلاب اسلامی ایران و انقلاب مشروطه»، «افتراق علوم اجتماعی جهان اسلام و علوم اجتماعی جهان متجدد با رویکرد تبیینی» و «اشتراک قانون و جامعه» را کدام گزینه نشان دهد؟

۱) مقبولیت و مرجعیت علم فقه - شناخت متفاوت پدیده‌های تکوینی و طبیعی - عقل عملی

۲) انقلاب اجتماعی - شناخت متفاوت پدیده‌های اجتماعی و طبیعی - عقل نظری

۳) مقبولیت و مرجعیت علم فقه - عدم محدودیت تبیین به تبیین تجربی - اعتباریات

۴) انقلاب اجتماعی - تقابل تفسیر و تبیین - اعتباریات

۳۷- هریک از موارد «وجود سلسله مراتب اجتماعی»، «راهکار رویکرد تفهیمی برای فهم زندگی» و «امکان دآوری درباره‌ی جامعه جهانی و شناسایی راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب» به ترتیب با کدام مورد در ارتباط است؟

۱) قشربندی اجتماعی - عبور از ظاهر پدیده‌های اجتماعی - جامعه‌شناسی تفهیمی

۲) توزیع نابرابر مزایای اجتماعی - دستیابی به معانی نهفته در کنش - علوم اجتماعی اسلامی

۳) نابرابری اجتماعی - رهایی از سلطه‌ی قفس آهنین نظام اجتماعی - جامعه‌شناسی انتقادی

۴) مالکیت خصوصی - فهم معانی نهفته در پدیده‌های اجتماعی - جامعه‌شناسی تبیینی

۳۸- هر عبارت به ترتیب، به کدام نوع عقل یا علم اشاره دارد؟
- علوم انسانی را ایجاد می کند.

- درباره‌ی هنجارها، ارزش ها و آرمان های جوامع مختلف داوری علمی می کند و رویکرد انتقادی به جامعه‌ی خود و دیگر جوامع دارد.

- ارزیابی وضعیت حقوق انسانی و آزادی در مناسبات و روابط انسانی
- درباره‌ی حقیقت انسان و آغاز و انجام او سخن می گویند

① عقل علمی - علم عمران - عقل تجویزی - علم نافع

② عقل تفسیری - علم مدنی - عقل ابزاری - علوم اجتماعی جهان اسلام

③ عقل عملی - علم عمران - عقل انتقادی - نافع ترین علوم

④ دانش تبیینی - علم نافع - عقل تفسیری - علم فقه

۳۹- هر عبارت به ترتیب با کدام مفهوم مرتبط است؟

- در مواجهه با شیوه های زندگی، نظام های اجتماعی و به ویژه قدرت های اجتماعی موجود، فعال بوده است.

- از فردگرایی لیبرالیستی و اقتصاد سرمایه داری عبور می کرد.

- شکل گیری چاله‌ی جمعیتی

① علم مدنی - مدل کمونیستی - تغییرات نظام اجتماعی در محیط

② علم فقه - جامعه‌ی آرمانی مارکس - نشانه‌ی جهان متجدد

③ علوم اجتماعی جهان اسلام - مدل عدالت اجتماعی - تغییرات اجتماعی در خود

④ جامعه شناسی انتقادی - جامعه‌ی آرمانی مارکس - نشانه‌ی جهان اجتماعی اساطیری

۴۰- هر از عبارات زیر به ترتیب به دیدگاه کدام اندیشمند یا جریان فکری، اشاره دارد؟

-الگو قرار گرفتن جوامع پیشرفته توسط جوامع دیگر

-عارضی بودن جنگ در فرهنگ جدید غرب

-معرفی نظام لیبرال دموکراسی به عنوان محصول نهایی تاریخ بشر

-تبیین نظام مشروطه با توجه به واقعیات جامعه ایران با استفاده از فقه

① مردم‌شناسان - فوکویاما - هانتینگتون - میرزای نائینی

② جامعه‌شناسان معتقد به نگاه تک‌خطی - کنت - فوکویاما - میرزای نائینی

③ جامعه‌شناسان پوزیتیویست - کنت - فوکویاما - امام خمینی (ره)

④ جامعه‌شناسان انتقادی - فوکویاما - هانتینگتون - علامه طباطبائی

۴۱- هر عبارت به ترتیب دیدگاه کدام اندیشمند را نشان می‌دهد؟

-از لزوم قانون اساسی در دولت اسلامی سخن گفت.

-در نقد لیبرالیسم متقدم از دو مفهوم آزادی مثبت و منفی سخن گفت.

-با طرح مسئله اعتباریات، تعریف دقیق‌تری از موضوع علوم اجتماعی ارائه کرده است.

-در ارتباط با ویژگی‌های جهان متجدد اندیشید و فرصت‌ها و محدودیت‌هایی را برای آن بشمرد.

① میرزای نائینی - آیزایا برلین - ابوریحان بیرون - ماکس وبر

② امام خمینی (ره) - علامه طباطبائی - فارابی - مارکس

③ میرزای نائینی - آیزایا برلین - علامه طباطبائی - ماکس وبر

④ علامه طباطبائی - فارابی - ابن‌خلدون - اگوست کنت

۴۲- درست و غلط بودن عبارات زیر به ترتیب، مشخص کنید:

-در نیمه‌ی دوم قرن بیستم، آشکار شد که علم تجربی غربی تنها تفسیر ممکن از جهان طبیعت نیست.

-روشنگری در پایان قرن بیستم، به پروتستانتیسم منجر شده است.

-از تقابل کشورهای غنی و فقیر به تقابل شرق و غرب یاد می‌کنند.

-گشودن راز متفاوت پدیده‌های اجتماعی و انسانی با پدیده‌های طبیعی بر عهده‌ی عقل نظری است.

① د-غ-د-غ ② د-د-غ-غ ③ غ-د-غ-د ④ د-غ-غ-غ

۴۳- «استفاده از نمادها»، «اندوخته‌ی اجتماعی شناخت بشری»، «قهوه‌ای که درباره‌ی ارزش‌های فردی و اجتماعی داوری می‌کند». «علمی که موضوع آن با اراده و آگاهی انسان پدید می‌آید» به ترتیب، بیانگر چیست؟

- ۱) انتقال معانی - عقل جمعی - عقل عملی - علم عملی
 ۲) انتقال هنجارها - فهم جمعی - عقل عرفی - علم نظری
 ۳) تغییر آرمان‌ها و ارزش‌ها - شناخت علمی - عقل نظری - علم انسانی
 ۴) تأثیرگذاری بر کنش دیگران - شناخت عمومی - عقل جمعی - علم نظری
 ۴۴- در جامعه‌شناسی تفسیری، عقل..... است ولی علوم اجتماعی جهان اسلام.....

- ۱) ابزاری - از سطوح مختلف عقل استفاده می‌کند.
 ۲) تبیین - تبیین را به تبیین تجربی محدود نمی‌داند.
 ۳) تفسیری - تفسیر و تبیین را در تقابل باهم نمی‌بیند، به این معنا که تفسیر را نوعی تبیین و استدلال عقلی می‌شمارد.
 ۴) انتقادی - از ظرفیت جهان مشمول عقل نظری و عقل عملی و وحی برای داوری ارزش‌ها کمک می‌گیرد.
 ۴۵- گزینه‌های صحیح و غلط را مشخص کنید:

۱- عقلانیت در جهان اسلام به رغم تعامل با فرهنگ و سنت‌های تاریخی محیط خود ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان می‌گیرد.
 ۲- عاملان با استفاده از عقلانیت جهان اسلام، به گونه‌ای مستقل به ارزیابی فرهنگ و تاریخ مربوط به خوئی می‌پردازد.

۳- عقلانیت جهان اسلام همه عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان نمی‌دهد. بخشی از آن را به کمک حس و تجربه زیسته و بخش دیگر را با استفاده از وحی سامان می‌بخشد.
 ۴- عقلانیا درمورد استفاده در جهان اسلام علاوه بر تعامل با داده‌های حسی و تجربی و ارزش‌ها و همجارهل و آرمان‌های مختلف، آن‌ها را در مورد ارزیابی انتقادی قرار می‌دهد.

- ۱) ص - ص - غ - غ
 ۲) ص - غ - غ - غ
 ۳) غ - ص - ص - ص
 ۴) ص - غ - ص - ص

۴۶- کدام گزینه از ویژگی‌های علوم اجتماعی جهان اسلام در مقایسه با علوم اجتماعی جهان متجدد، نمی‌باشد؟

- ۱) این دانش براساس تعریفی از علم خواهد بود که مناسب با معنای علم در جهان اسلام است.
- ۲) تبیین‌های علمی جهان اسلام به شناخت تجربی محدود نمی‌شود و از منابع عقلانی و وحیانی نیز استفاده می‌کند.
- ۳) عقلانیت جهان اسلام در تولید دانش علمی نسبت به محیط فرهنگی و اجتماعی نقش محوری دارد.

۴۷- علوم اجتماعی جهان اسلام تنها به تبیین وضعیت موجود جهان اسلام و وضعیت مطلوب و آرمانی جامعه اسلامی می‌پردازد

۴۷- تعامل عالمان مسلمان با می‌تواند زمینه طرح نظریات جدید را فراهم آورد و به متفکران امکان می‌دهد که علوم اجتماعی..... و علاوه بر..... مسائل جهان اسلام، مسائل جامعه جهانی را هم..... و برای برون‌رفت از بحران‌های..... راه‌حل ارائه دهند.

- ۱) علوم اجتماعی اسلامی - معاصر را بررسی کنند - تحلیل - توصیف - محیط زیست و اقتصادی
- ۲) علوم اجتماعی مدرن - جهان اسلام را گسترش دهند - توصیف و تبیین - تحلیل کنند - آگاهی و معنا

۳) سایر اندیشمندان - مدرن را ارزیابی کنند - توصیف - بررسی کنند - مسائل جمعیتی و مهاجرت

۴) عالمان جهان معاصر - اسلامی را بررسی کنند - تبیین - نقد کنند - اقتصادی و زیست محیطی

۴۸- در..... امام خمینی در ادامه مبارزه برای تشکیل جامعه به این نتیجه رسید که مردم ایران می‌توانند با جامعه‌ای ایجاد کنند که هر دو ویژگی جامعه را داشته باشند، یعنی هم قوانین آن باشد و هم مجریان این قوانین از دو شرط برخوردار باشند.

- ۱) اول قرن بیستم - اسلامی - مبارزه دائمی علیه حکومت - مطلوب - اسلامی - دین و عدل
- ۲) پایان قرن بیستم - مطلوب - مشارکت و حضور فعال خود - مطلوب - عادلانه - علم و عدالت
- ۳) نیمه قرن بیستم - دموکراسی - رعایت قوانین اسلامی - اسلامی - مطلوب - مشروط بودن حاکمان و مشارکت مردمی

۴) اواخر قرن نوزدهم - مشروطه - وحدت کلام - آزاد - قاتون اساسی - علم و عدالت

۴۹- گزینه‌های صحیح و غلط را مشخص کنید:

- ۱- میرزای نائینی در آغاز قرن نوزدهم و در شرایط آن روز جامعه خود، معتقد بود که نمی‌توانیم ویژگی دوم جامعه مطلوب- که مستلزم تغییر پادشاهی است- تحقق بخشیم
- ۲- ولی می‌توانیم ویژگی اول- این که روابط و ساختارهای آن با مشارکت و همراهی مردم عادلانه باشد- را محقق کنیم.
- ۳- ویژگی اول چنین جامعه‌ای یعنی مردم از طریق مجلس، سازمان‌ها و ساختارهای اجتماعی را به گونه‌ای عادلانه شکل دهند.
- ۴- مطابق این نظریه، مشروطه که مجلس را برقرار می‌سازد، نظام مطلوب در زمان غیبت امام معصوم است.

① ص-غ-ص-غ

② ص-غ-غ-ص

③ غ-ص-ص-غ

④ ص-ص-غ-غ

- ۵۰- در آغاز قرن بیستم کدام اندیشمند نظام مشروطه را تبیین کرد؟ این تبیین با توجه به کدام واقعیت‌ها و با استفاده از چه چیزی انجام گرفت؟ در پایان قرن بیستم کدام اندیشمند مسئله انقلاب اسلامی را طرح نمود؟ این طرح با توجه به کدام مسئله صورت گرفت؟

① میرزای شیرازی- واقعیت‌های اساسی در اسلام با فقه- آیت الله شریعتمداری- در خطر بودن اسلام

② فضل الله نوری- واقعیت‌های نظام مطلوب با احکام- امام خمینی- گسترش عدالت در جامعه

③ میرزای نائینی- واقعیت‌های اجتماعی ایران با فقه- امام خمینی- شرایط اجتماعی ایران

④ آیت الله همدانی- ظلم و بی‌عدالتی حاکمان با احادیث- میرزای نائینی- عالم به عمل نبودن حاکمان

۵۱- گزینه‌های صحیح و غلط را مشخص کنید:

- ۱- علم فقه ویژگی‌های جامعه مطلوب و آرمانی را مشخص می‌کند.
- ۲- علم فقه راه‌های برون‌رفت از جامعه مطلوب به سوی جامعه آرمانی را تجویز می‌کند.
- ۳- در طول تاریخ در جهان اسلام مکاتب فقهی در مواجهه با نظام‌های اجتماعی و قدرت‌های اجتماعی موحود، فعال بوده‌اند.
- ۴- مکاتب و مذاهب فقهی همواره از مشترکات فراوانی برخوردار بوده‌اند.

① ص - ص - غ - غ ② ص - غ - ص - غ

③ ص - غ - ص - ص ④ غ - ص - غ - غ

۵۲- آنچه تمدن اسلامی را جهانی کرده شوق و اراده کسانی است که..... و اسلام بود و نه..... بود و نه..... و مرکز جامعه اسلامی..... بود.

① قرن‌ها از جاهلیت اعراب بت‌پرست رنج برده بودند. دینی - عبادی - برای اعراب - برا غیر عرب - مدینه

② سال‌های قبل از بعثت در کنار پیامبر اسلام جنگیده‌اند - جهانی - منطقه‌ای - شرقی - غربی - عراق
 ③ در قلمرو جهان اسلام جنگیده و از آن دفاع کرده‌اند - عظیم - باشکوه - قومی - قبیله‌ای - مکه
 ④ خود از هر قوم و ملیتی بوده‌اند، به هر حال منادی اسلام بوده‌اند - انسانی - الهی - شرقی - غربی - قرآن

۵۳- تمدن اسلام که وارث فرهنگ..... شد..... از فرهنگ‌های سابق بود..... بلکه..... و تکمیل کننده بود. دوره کمال آن..... بود. ساختن یک فرهنگ.....

① قدیم شرق - نه دنباله‌روی - و همچنین بدون تقلید - ترکیب کننده - دوران نخستین اسلام - اسلامی
 ② قدیم شرق و غرب - نه تقلید کننده صرف - نه ادامه دهنده محض - ترکیب کننده - دروه سازندگی - جهان و انسانی
 ③ جدید و شرق و غرب - ادامه دهنده‌ای - و اضافه کردن عناصر جدید - سازنده - دوران خلفای نخستین - منطقه‌ای و انسانی
 ④ قدیم دوران اعراب - تقلید کننده - و ادامه دهنده فرهنگ اعراب - تذهیب کننده - دوره پیامبر اسلام - جهانی و اسلامی

۵۴- کدام گزینه با جدول زیر مرتبط است؟

-تفسیر را در تقابل با تبیین می‌دانند.

-از ظرفیت جهان مشمول عقل خاص و وحی برای داوری ارزش‌ها کمک می‌گیرند.

-از نشان دادن معیار جهان مشمولی که فراتر از محصولات اجتماعی و تاریخی انسان باشد، درمی‌ماند.

جامعه‌شناسی	جامعه‌شناسی	علوم اجتماعی جهان
تفسیری	انتقادی	اسلام
ب	الف	ج

۱) الف - ج - ب

۲) ج - ب - الف

۳) ب - ج - الف

۴) ب - الف - ج

۵۵- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با «علم فقه» درست است، ولی در روابط با «نظریات میرزای نائینی» نادرست است؟

۱) جامعه‌ای را مطلوب می‌داند که اولاً روابط و ساختارهای آن با مشارکت و همراهی مردم عادلانه باشد و حاکمان و کارگزاران آن نیز مطابق نظر مردم عمل کنند- معتقد بود که مردم ایران می‌توانند با مشارکت و حضور فعال خود، جامعه‌ای ایجاد کنند که هر دو ویژگی جامعه‌ی مطلوب را داشته باشد.

۲) نه تنها ویژگی‌های جامعه‌ی مطلوب و آرمانی را مشخص می‌کند، بلکه راه‌های برون‌رفت از وضعیت موجود به سوی وضعیت مطلوب را تجویز می‌کند- نظام مشروطه نه تنها ویژگی اول جامعه‌ی مطلوب را برقرار می‌سازد تا مردم از طریق مجلس، ساختارهای اجتماعی را به گونه‌ای عادلانه شکل دهند، بلکه ویژگی دوم را نیز محقق می‌سازد.

۳) مسائل اجتماعی را توصیف و تبیین می‌کند و درباره‌ی چگونگی رفتار اجتماعی مسلمانان و جامعه‌ی اسلامی، احکام و قواعدی را مطرح می‌کند- مردم در مشروطه با کمک مجلس شورا، ویژگی اول نظام اسلام‌پرا محث می‌سازد.

۴) فقه اسلامی با به رسمیت شناختن تفاوت‌های قومی و نژادی، این تفاوت‌ها را به فرصتی برای شکل‌گیری امت اسلامی تبدیل کرد- مشروطه به معنای مشروط کردن حاکمان و حکومتی است که در چارچوب مقررات عادلانه‌ی مجلس عمل کند.

۵۶- کدام گزینه به ترتیب درست(ص) یا نادرست(غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

الف) جوامع اساطیری از جوامع جاهله می‌باشند که در آن علمی که از ارزش‌ها و آرمان‌ها و حقیقت زندگی سخن بگوید، وجود ندارد.

ب) فقه، مسائل اجتماعی را توصیف یا تبیین می‌کند و درباره‌ی چگونگی رفتار اجتماعی مسلمانان و جامعه‌ی اسلامی، احکام و قواعدی را مطرح می‌کند.

ج) عقل عملی، علمی مانند ریاضیات و طبیعیات را پدید می‌آورد.

د) اشتراک مدینه‌ی فاسقه و مدینه‌ی ضاله در نظریه‌ی فارابی، انحراف از مدینه‌ی فاضله است.

① غ - غ - ص - غ

② ص - غ - ص - غ

③ غ - غ - ص - ص

④ ص - غ - غ - ص

۵۷- کدام یک به ترتیب در رابطه با موضوع عقل نظری درست و در رابطه با تعریف عقل در معنای خاص، نادرست است؟

① واقعیت‌هایی را که با آگاهی و اراده‌ی انسان ب ه وجود می‌آید، شناسایی می‌کند. - پیامد این نوع عقل، نوعی دانش تبیینی است.

② می‌تواند دانش انتقادی و تجویزی ایجاد کند - قوه‌ای است که انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد.

③ واقعیت‌هایی را که مستقل و آگاهی و اراده‌ی انسان وجود دارند، شناسایی می‌کند. - هرگونه تلاش ذهنی و عملی را شامل می‌شود.

④ انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد. - قوانینی را که شامل پدیده‌های طبیعی می‌شود، شناسایی می‌کند.

۵۸- هریک از موارد زیر، به ترتیب با کدام نوع عقل در ارتباط است؟

-پدید آمدن علوم اجتماعی

-قانون علیت

-پدید آمدن علم طبیعیات

۱) عقل عملی - عقل عملی - عقل نظری

۳) عقل عملی - عقل نظری - عقل نظری

۵۹- کدام گزینه درباره علوم اجتماعی جهان اسلام در مقایسه با علوم اجتماعی جهان متجدد، نادرست و درباره عقل نظری، درست است؟

۱) عقلانیت در جهان اسلام، ارزش‌ها و اعتبار روشنگرانه خود را از متن فرهنگ و کنش‌های عاملان می‌گیرد - علوم انسانی و اجتماعی را پدیده می‌آورد.

۲) تبیین‌های علمی جهان اسلام به شناخت تجربی محدود نمی‌شود و از منابع عقلانی و وحیانی نیز استفاده می‌کند. - انسان به کمک آن حقایق و قواعد جهان را می‌شناسد.

۳) عقلانیت جهان اسلام در تولید دانش علمی نقش محوری دارد و همه عرصه‌های علمی را به تنهایی سامان می‌دهد - واقعیت‌هایی را که مستقل از آگاهی و اراده انسان وجود دارند، شناسایی می‌کند.

۴) علم اجتماعی جهان اسلام، علاوه بر تبیین وضعیت موجود جهان اسلام، درباره وضعیت مطلوب جامعه جهانی نیز داوری خواهد کرد - به کمک حس و با روش تجربی، هستی‌های طبیعی را می‌شناسد.

۶۰- مجلس خبرگان در نظریه ولایت فقیه، کدام یک از شروط مورد نظر جامعه مطلوب فقه شیعه را تضمین می‌کند و کدام گزینه درباره فارابی، درست است؟

۱) مشروط کردن حاکمان به عمل در چارچوب مقررات عادلانه - به روش عقلی توجه چندانی نداشت و از جامعه آرمانی، سخن نمی‌گفت.

۲) عالم و عادل بودن حاکمان و کارگزاران جامعه - واقعیت‌های اجتماعی را پدیده‌هایی می‌داند که با آگاهی و اراده انسان‌ها ایجاد می‌شوند

۳) مقبولیت و مرجعیت علم فقه - با روش تجربی و تفهیمی، فرهنگ جامعه هند را توصیف کرد.

۴) عادلانه بودن روابط و ساختارهای جامعه با مشارکت مردم - علم مدنی را در مقابل علوم قرار می‌دهد که موضوع آن‌ها مستقل از اراده انسان‌ها وجود دارد.